

Економіка і організація виробництва

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	13 Механічна інженерія
Спеціальність	131 Прикладна механіка
Освітня програма	Усі освітні програми зазначеної спеціальності
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	очна(денна)
Рік підготовки, семестр	4 курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити, 120 годин
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Екзамен/МКР
Розклад занять	
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: Кандидат економічних наук, доцент, Савченко Сергій Миколайович, savchenko-s-n@ukr.net Практичні: Кандидат економічних наук, доцент, Савченко Сергій Миколайович, savchenko-s-n@ukr.net
Розміщення курсу	https://do.ipu.kpi.ua/course/view.php?id=2923

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна належить до циклу нормативних дисциплін підготовки фахівців технічних напрямів. Забезпечує формування економічних знань, вмінь і здатностей майбутніх фахівців для ефективної господарської діяльності підприємств за видами економічної діяльності.

Мета навчальної дисципліни формування у студентів компетентностей:

- аналізувати фактори суспільного виробництва та узагальнювати ознаки економічних систем;
- обґрунтовувати результати економічної діяльності підприємства в умовах ринку;
- аналізувати макроекономічні проблеми національної економіки;
- досліджувати процеси ефективної організації та планування виробництва;
- здійснювати техніко-економічні обґрунтування виробничих процесів.

Предмет навчальної дисципліни:

економічні відносини господарських суб'єктів в умовах сучасного ринку, які ґрунтуються на фундаментальних засадах економічних теорій, суспільного виробництва, розвитку економічних систем, механізму макроекономічного регулювання, закономірностях функціонування економіки підприємств за видами економічної діяльності, технології та організації виробництва, промислової логістики, економіки та наукової організації праці, планування і прогнозування господарської діяльності.

Основні завдання навчальної дисципліни. Після засвоєння навчальної дисципліни студентимають продемонструвати такі результати навчання:

знання:

- основних економічних категорій та законів функціонування економіки;
- механізму ринкової рівноваги та сутності ринкової конкуренції;
- показників розвитку національної економіки;
- теоретичних засад функціонування підприємства;
- складу матеріальних, трудових і фінансових ресурсів промислового підприємства;
- показників ефективного використання ресурсів промислового підприємства;
- механізму ціноутворення, форми оплати праці;
- основних показників господарської діяльності підприємства за видами економічної діяльності;

уміння:

- володіти економічними поняттями та категоріями;
- обчислювати основні показники розвитку національної економіки;
- застосовувати методи оцінки економічних показників економічного аналізу в сфері професійної діяльності;
- обчислювати основні техніко-економічні показники діяльності підприємства.

Викладення курсу зорієнтоване на формування у студентів таких компетентностей:

ЗК 13. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ФК 3. Здатність проводити технологічну і техніко-економічну оцінку ефективності використання нових технологій і технічних засобів.

ФК 4. Здатність здійснювати оптимальний вибір технологічного обладнання, комплектацію технічних комплексів, мати базові уявлення про правила їх експлуатації.

Завдання курсу реалізуються через досягнення наступних програмних результатів навчання:

РН 13. Оцінювати техніко-економічну ефективність виробництва.

РН 14. Здійснювати оптимальний вибір обладнання та комплектацію технічних комплексів.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити: дисципліна базується на знаннях дисциплін «Вища математика», «Вступ до філософії», «Технології та устаткування зварювання».

Постреквізити: Дипломне проектування.

3. Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ I. Економічні основи виробничо-господарської діяльності підприємства

Підприємство як суб'єкт господарювання. Економічний механізм діяльності підприємства.

РОЗДІЛ II. Ресурсне забезпечення підприємства.

Основні та оборотні засоби підприємства.

Кадри та продуктивність праці. Організація оплати праці на підприємстві.

РОЗДІЛ III. Економічні результати та ефективність виробництва.

Витрати виробництва та собівартість продукції. Ціни та ціноутворення підприємства в умовах ринку.

Фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Якість і конкурентоспроможність продукції підприємства.

РОЗДІЛ IV. Основи організації та планування виробництва. Організація основного виробництва на підприємстві.

Технологічна та організаційна підготовка виробництва.

Організація допоміжного виробництва. Організація технічного обслуговування і ремонту обладнання.

Прогнозування і планування діяльності підприємства.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова

1. Бойчик І.М. Економіка підприємства. Навчальний посібник.[Електронний ресурс]. К.: Кондор -Видавництво, 2016. 378 с. Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua>.
2. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. [Електронний ресурс] К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 488 с. Режим доступу: <http://flightcollege.com.ua>
3. Економіка і організація виробництва: навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за технічними та інженерними спеціальностями / Петренко К. В., Скоробогатова Н. Є. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 177 с.
4. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. - Вид. 2-ге, перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2000. 528 с.
5. Економіка та організація виробництва: Метод .вказівки до викон. організац. екон. розділу дипломн. проектів і курсових робіт для студ. ф-ту електроніки/ Уклад.: В.П. Пашін, В.В. Романов, Н.В. Єгорова. – К.: НТУУ “КПІ”, 2011. 118 с.
6. Економіка і організація виробництва: практикум [для студентів технічних спеціальностей]. Автори: Савченко С. М., Кухарук А.Д., Тимошенко Н.Ю. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022.93 с.
7. Економіка та організація виробництва: Підручник/ За заг. ред. В.Г. Герасимчука, А.Е.Розенплентера. – К.: Знання, 2007. – 678 с.
8. Єзупов Ю.А. Організація виробництва на промисловому підприємстві. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 488 с.
9. Круш П.В., Клименко О.В., Подвігіна В.І., Гулевич В.О. Капітал, основні та оборотні засоби підприємства. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 328 с.
10. Невлюдов І.Ш. Виробничі процеси та обладнання об'єктів автоматизації: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / І. Ш. Невлюдов. Кривий Ріг: Криворізький коледж НАУ, 2017 р. 444 с.
11. Разінькова М.Ю. Комплексний підхід до науково-технічної підготовки виробництва нової продукції машинобудівного підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. Сер.: Економіка та управління підприємствами. 2017. Вип. 3 (08). с. 179-182.

Інформаційні ресурси

1. Урядовий портал [Електронний ресурс] – Режим доступу:<http://www.kmu.gov.ua>
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Верховна Рада України [Електронний ресурс] – Режим доступу:<http://www.rada.gov.ua>
4. Кабінет міністрів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minfin.kmu.gov.ua>
6. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання і форми оцінювання

Викладання та опановування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

основні методи навчання: лекції проблемного характеру, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий, евристичний;

спеціальні методи навчання: кейс метод, робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія.

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання.

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
PH 13, PH 14	Лекції проблемного характеру, практичні заняття, консультації, виконання модульної контрольної роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. <i>Загальні методи навчання:</i> проблемного викладу, репродуктивний, інтерактивний, проблемно-пошуковий, евристичний. <i>Спеціальні методи навчання:</i> презентації, дискусія, аналітична доповідь, метод індивідуальних навчально-дослідних завдань,	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: відповіді на практичних заняттях, виконання навчальних завдань, доповіді, модульну контрольну роботу. Підсумковий контроль – екзамен

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми та перелік основних питань
1	Лекція 1. ПІДПРИЄМСТВО В СИСТЕМІ РИНКОВИХ ВІДНОСИН 1. Підприємство: цілі діяльності, організаційні основи, продукція 2. Організаційно-правові форми підприємства 3. Ринкове середовище підприємства 4. Економічний механізм діяльності підприємства
2	Лекція 2. ОСНОВНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА 1. Загальна характеристика капіталу і виробничих фондів підприємства 2. Класифікація, структура, облік та оцінка основних фондів 3. Знос, амортизація і відтворення основних фондів 4. Показники використання основних фондів 5. Нематеріальні активи
3	Лекція 3. ОБОРОТНІ ЗАСОБИ ПІДПРИЄМСТВА 1. Оборотні засоби: загальна характеристика, склад та структура 2. Нормування оборотних засобів 3. Ефективність використання оборотних засобів підприємства
4	Лекція 4. ПЕРСОНАЛ ПІДПРИЄМСТВА ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ 1. Персонал підприємства, його склад, структура і класифікація 2. Набір та підготовка персоналу підприємства 3. Визначення чисельності окремих категорій персоналу підприємства 4. Продуктивність праці, показники та методи її вимірювання 5. Чинники та резерви зростання продуктивності праці
5	Лекція 5. ОПЛАТА ПРАЦІ 1. Заробітна плата: сутність, функції

	<p>2. Елементи організації заробітної плати</p> <p>3. Тарифна система оплати праці</p> <p>4. Система оплати праці</p> <p>5. Преміювання персоналу</p>
6	<p>Лекція 6. СОБІВАРТІСТЬ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА</p> <p>1. Сутність, значення та класифікація витрат</p> <p>2. Групування витрат за економічними елементами</p> <p>3. Калькуляція собівартості продукції</p> <p>4. Наближені методи розрахунку собівартості виробів</p> <p>5. Напрями зниження собівартості продукції</p>
7	<p>Лекція 7. ЦІНОУТВОРЕННЯ</p> <p>1. Ціна: поняття, функції, класифікація</p> <p>2. Методи ціноутворення</p> <p>3. Цінова політика підприємства</p>
8	<p>Лекція 8. ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ</p> <p>1. Фінанси підприємств: сутність, функції</p> <p>2. Грошові розрахунки підприємства</p> <p>3. Формування та розподіл прибутку</p> <p>4. Оподаткування підприємств</p>
9	<p>Лекція 9. ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА</p> <p>1. Інвестиції: сутність, класифікація</p> <p>2. Джерела інвестицій</p> <p>3. Інвестиційний проект: зміст, основні елементи</p> <p>4. Аналіз ризиків інвестиційних проектів</p>
10	<p>Лекція 10. ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНЖЕНЕРНИХ ТА ГОСПОДАРСЬКИХ РІШЕНЬ</p> <p>1. Сутність визначення ефективності інженерних та господарських рішень</p> <p>2. Показники та методи розрахунку ефективності інвестицій</p> <p>3. Показники порівняльної ефективності інновацій та методи розрахунку порівняльного ефекту виробничих інновацій</p> <p>4. Методика розрахунку сукупного ефекту від створення нової продукції</p>
11	<p>Лекція 11. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ВИРОБНИЦТВА</p> <p>1. Організація виробництва: сутність, принципи</p> <p>2. Загальні форми організації виробництва</p> <p>3. Типи виробництва, їх техніко-економічна характеристика</p>
12	<p>Лекція 12. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПРОЕКТНО-КОНСТРУКТОРСЬКИХ РОБІТ</p> <p>1. Види, методи і етапи виконання наукових досліджень</p> <p>2. Завдання та стадії проектно-конструкторських робіт</p> <p>3. Забезпечення технологічності конструкцій виробів</p> <p>4. Автоматизація проектно-конструкторських робіт</p> <p>5. Планування, фінансування та звітність при виконанні науково-дослідних і проектно-конструкторських робіт</p> <p>6. Організаційні форми проведення наукових досліджень і проектно-конструкторських робіт</p>
13	<p>Лекція 13. ТЕХНОЛОГІЧНА ТА ОРГАНІЗАЦІЙНА ПІДГОТОВКА ВИРОБНИЦТВА</p> <p>1. Завдання, стадії та етапи технологічної підготовки виробництва</p> <p>2. Структура і завдання органів технологічної підготовки виробництва на підприємстві</p> <p>3. Технологічна уніфікація та стандартизація</p> <p>4. Порівняльний техніко-економічний аналіз технологічних процесів</p> <p>5. Зміст та головні етапи організаційної підготовки виробництва</p> <p>6. Організація переходу на випуск нових видів продукції</p>

14	<p>Лекція 14. ВИРОБНИЧИЙ ПРОЦЕС ТА ЙОГО ОРГАНІЗАЦІЯ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складові виробничого процесу 2. Виробничий цикл та його структура 3. Визначення тривалості виробничого циклу 4. Виробнича структура підприємства та цеху
15	<p>Лекція 15. МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація виробництва непоточними методами 2. Сутність потокового виробництва та класифікація поточкових ліній 3. Організація та основні розрахунки поточкових ліній 4. Організація автоматизованого виробництва 5. Система виробництва «канбан»
16	<p>Лекція 16. ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НОРМУВАННЯ ПРАЦІ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цілі, завдання та зміст організації праці 2. Поділ і кооперування праці 3. Організація робочого місця та його обслуговування 4. Сутність і задачі нормування праці 5. Класифікація витрат робочого часу та склад норми часу 6. Система норм і нормативів праці 7. Методи нормування праці
17	<p>Лекція 17. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ЗАБЕЗПЕЧУЮЧИХ ПІДРОЗДІЛІВ ТА ОБСЛУГОВУЮЧИХ ГОСПОДАРСТВ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація інструментального господарства у виробничій інфраструктурі підприємства 2. Ремонтні роботи та технічне обслуговування 3. Енергетичне забезпечення виробничих процесів 4. Організація матеріально-технічного забезпечення і складського господарства 5. Нормування витрат і запасів матеріалів 6. Організація транспортного господарства
18	<p>Лекція 18. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конкурентоспроможність продукції та її показники 2. Системи якості продукції та організація її контролю 3. Сертифікація продукції та атестація виробництва

Практичні заняття

Метою проведення практичних занять є формування у студентів наведених вище навичок, закріплення економічних знань і вмінь.

№ з/п	Назва теми та перелік основних питань
1	<p>Підприємство і підприємницька діяльність</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття підприємства та економіки підприємства 2. Внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства 3. Економічний механізм діяльності підприємства
2	<p>Основні засоби підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність основних засобів підприємства 2. Амортизація основних засобів 3. Ефективність використання основних засобів
3	<p>Оборотні засоби підприємства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутнісно-структурна характеристика оборотних коштів підприємства. 2. Методичні основи нормування окремих елементів оборотних коштів. 3. Основні показники і напрями підвищення ефективності використання оборотних

	коштів суб'єктів господарювання.
4	Персонал підприємства та продуктивність праці. 1. Поняття, класифікація та структура персоналу підприємства. 2. Порядок визначення характеристик чисельного складу персоналу підприємства. 3. Продуктивність праці, порядок її оцінки та засоби підвищення.
5	Організація оплати праці на підприємстві 1. Заробітна плата: сутність, функції. 2. Елементи організації заробітної плати. 3. Системи оплати праці
6	Витрати виробництва та собівартість продукції 1. Сутність, значення та класифікація витрат. 2. Групування витрат за економічними елементами. 3. Калькуляція собівартості продукції.
7	Ціни та ціноутворення підприємства в умовах ринку 1. Ціна: визначення, функції, процес утворення, стратегії. 2. Методи визначення ціни. Параметричні методи ціноутворення. 3. Формування та розподіл прибутку
8	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства 1. Сутність та основні завдання фінансової діяльності підприємства. 2. Показники оцінки фінансового стану підприємства. 3. Особливості формування прибутку підприємства, фактори його зростання. Види прибутку підприємства.
9	Ефективність інженерних та господарських рішень 1. Показники та методи розрахунку ефективності інвестицій 2. Показники порівняльної ефективності інновацій та методи розрахунку порівняльного ефекту виробничих інновацій 3. Методика розрахунку сукупного ефекту від створення нової продукції
10	Організація основного виробництва на підприємстві 1. Сутність організації виробництва 2. Підготовка виробництва до випуску нової продукції 3. Проектно-конструкторські роботи
11	Організація основного виробництва на підприємстві 1. Основні складові виробничого процесу 2. Характеристика виробничого циклу 3. Структура виробничого циклу
12	Методи організації виробництва 1. Організація виробництва непоточними методами 2. Сутність потокового виробництва та класифікація потокових ліній 3. Організація та основні розрахунки потокових ліній 4. Організація автоматизованого виробництва 5. Система виробництва «канбан»
13	Виробнича потужність та нематеріальні активи підприємства 1. Поняття, види і чинники формування виробничої потужності підприємства. 2. Загальні методичні принципи визначення виробничої потужності і показники її використання. 3. Загальна характеристика нематеріальних ресурсів підприємства.
14	Основи організації та нормування праці 1. Сутність і задачі нормування праці 2. Класифікація витрат робочого часу та склад норми часу
15	Основи організації та нормування праці 1. Система норм і нормативів праці

	2. Методи нормування праці
16	Організація роботи забезпечуючих підрозділів та обслуговуючих господарств 1. Організація інструментального господарства у виробничій інфраструктурі підприємства 2. Ремонтні роботи та технічне обслуговування 3. Енергетичне забезпечення виробничих процесів 4. Організація матеріально-технічного забезпечення і складського господарства 5. Нормування витрат і запасів матеріалів 6. Організація транспортного господарства
17	Конкурентоспроможність продукції 1. Конкурентоспроможність продукції та її показники 2. Системи якості продукції та організація її контролю 3. Сертифікація продукції та атестація виробництва
18	Модульна контрольна робота

6. Самостійна робота студента

№ з/п	Назви тем і питань, що виносяться на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
1	Тема 1. Поняття та необхідність управління підприємством. Амальгамаційні та аквізиційні процеси в господарській діяльності підприємств. Асоційовані підприємства та залежність між ними. Оцінювання нематеріальних активів: проблемні питання та способи їх вирішення. Правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності в Україні. Сучасні проблеми оцінки вартості нематеріальних активів підприємства.	4
2	Тема 2. Резерви підвищення ефективності використання основних засобів підприємства. Шляхи підвищення ефективності використання основних засобів підприємства. Проблеми та шляхи покращення ефективності використання оборотних коштів на підприємствах України. Рівень забезпечення підприємств необхідними оборотними коштами за сучасних умов господарювання. Способи підвищення ефективності використання оборотних коштів на підприємствах різних галузей народного господарства України.	6
3	Тема 3. Особливості формування структури персоналу підприємств різних типів, розмірів і форм власності. Мотивація трудової діяльності на підприємствах (організаціях) в умовах ринкової економіки. Вибір форм і систем оплати праці на підприємствах різних форм власності. Підвищення ефективності організації оплати праці на підприємстві. Об'єктивна необхідність застосування різних форм і систем оплати праці персоналу підприємства.	4
4	Тема 4. Шляхи управління собівартістю продукції підприємства в умовах ринкової економіки. Вплив якості продукції та попиту на ціноутворення. Стратегії ціноутворення в умовах ринку. Види і структура цін на промислову та науково-технічну продукцію. Ціни і тарифи на енергоносії, їх особливості. Удосконалення складу калькуляційних статей витрат за обчисленням собівартості продукції у промисловості.	4

5	Тема 5. Вплив якості продукції та попиту на ціноутворення. Стратегії ціноутворення в умовах ринку. Види і структура цін на промислову та науково-технічну продукцію. Ціни і тарифи на енергоносії, їх особливості. Об'єктивність застосування різних видів цін (тарифів) на продукцію (послуги) в сучасній системі господарювання.	4
6	Тема 6. Виробничий процес та його організація Удосконалення системи управління тривалістю виробничого циклу виготовлення виробів на вітчизняних підприємствах. Проектування виробничої структури підприємства та цеху. Виробнича програма підприємства. Особливості розрахунку показників ефективності виробничого процесу.	4
7	Тема 7. Організація виробничого процесу у часі. Організація виробничого процесу у просторі. Напрями вдосконалення сітьового планування на підприємстві. Специфіка оптимізації сітьових графіків.	4
8	Тема 8. Удосконалення організації потокового та автоматизованого виробництва за сучасних умов. Резерви зростання ефективності непотокового виробництва за сучасних умов. Резерви зростання ефективності потокового виробництва за сучасних умов.	4
9	Тема 9. Система показників для оцінювання ефективності господарської діяльності підприємств. Прогнозування собівартості нових виробів на етапах проектування виробництва. Прогнозування собівартості нових виробів на етапах освоєння виробництва.	4
10	Підготовка до контрольної роботи	4
11	Підготовка до екзамену	6
	Усього	48

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Заплановані види навчальних занять: лекції, практичні заняття, модульна контрольна робота.

Методика викладання дисципліни ґрунтується на поєднанні послідовності вивчення лекційного матеріалу, опрацювання матеріалу програми на практичних заняттях, виконання модульної контрольної роботи, самостійної роботи студентів з використанням основного і додаткового матеріалів, інформаційних джерел.

При осягненні дисципліни увага акцентується як на теоретичних аспектах логіки прийняття економічних рішень на рівні окремого підприємства, так і на прикладному значенні економічних закономірностей, визначених законодавчими і нормативними актами правил

поведінки підприємств як господарських суб'єктів. На лекціях закладаються основи розуміння студентами сутності економічних закономірностей, їх причин та наслідків. Лекція повинна організовувати творчу думку студентів, активізувати їх роздуми над проблемою й обирати правильну тактику в вирішенні тих чи інших виробничо-

господарських ситуацій. На лекціях студенти повинні вчитися усвідомлювати основні поняття та положення економіки підприємства, самостійно виділяти і засвоювати головне.

На практичних заняттях студенти виконують типові розрахунково-аналітичні задачі та опрацьовують матеріал лекційних занять. Самостійна робота студентів у ході вивчення дисципліни «Економіка і організація виробництва» проводиться за такими формами:

опрацювання лекційного матеріалу та поглиблення розглянутих проблем на практичних заняттях;

виконання МКР;

підготовка до екзамену.

Опрацювання теоретичних питань на практичних заняттях проводиться у формі дискусії за темами визначеними в робочій навчальній програмі. Окрім того, на практичних заняттях студенти розв'язують задачі, ситуаційні вправи. Для покращення засвоєння матеріалу слід практикувати: експрес-опитування, тестування, заслуховування доповідей та їх обговорення, аналітичні огляди.

Семестровий контроль здійснюється у формі екзамену. Поточне, календарне та підсумкове оцінювання роботи студентів здійснюється для діагностики у них рівня набутих знань й вмінь та сформованості необхідних компетентностей на основі розроблених кафедрами пакетів контрольних завдань.

Силабус розроблено відповідно до Методичних рекомендацій до складання Силабусів КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Будь-які прояви академічної недобросовісності не толеруються. Наслідки таких проявів визначаються рішенням засідання кафедри та регламентуються відповідно до «Тимчасового положення про систему запобігання академічному плагіату в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Спілкування з викладачем проводиться під час лекційних та практичних занять, через ZOOM, Кампус, електронну пошту, Платформу дистанційного навчання "Сікорський", а також через Telegram. Консультація проводиться за бажанням студентів через віртуальні способи зв'язку, що представлено вище.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

1. Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що він отримує за:

– виконання завдань на практичних заняттях (розв'язування задач);

– виконання модульної контрольної роботи (МКР).

– складання підсумкового екзамену

2. Критерії нарахування балів.

2.1. Виконання завдань на практичних заняттях оцінюються в 5 балів кожна:

– «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 5 балів;

– «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 4 балів;

– «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 3 бали;

– «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

2.2. Виконання модульної контрольної роботи оцінюється у 20 балів за такими критеріями

Модульна контрольна робота містить сорок питань тестового та розрахункового типу, які оцінюються в 0,5 бали. За правильну відповідь на питання студент отримує 0,5 бали, неправильну – 0 балів.

2.3. Підсумковий екзамен (тах 40 балів) – проводиться у письмовому вигляді відповідно до розкладу після завершення аудиторного навчання. Контрольне завдання цієї роботи

складається з трьох питань та задачі.

Перелік питань наданий у додатку до силабусу.

Кожне запитання і задача оцінюється у 10 балів за такими критеріями:

– «відмінно», повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 9-10 балів;
– «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації, або незначні неточності) – 7-8 балів;

– «задовільно», неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки) – 5-6 балів;

– «незадовільно», відповідь не відповідає умовам на «задовільно» – 0 балів.

3. Умовою успішного проходження першого календарного контролю є отримання не менше 20 балів. Другого календарного контролю – отримання не менше 40 балів.

4. Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента):

1. Перелік питань і приклад задач, які виносяться на семестровий контроль наведено у додатку А;

2. Методичні вказівки до виконання індивідуальних завдань містяться в

Економіка і організація виробництва [Електронний ресурс] : практикум для студентів технічних спеціальностей / С. М. Савченко, А. Д. Кухарук, Н. Ю. Тимошенко ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,13 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 93 с. .

<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/46962>

3. У разі запровадження обмежень на відвідування ЗВО, пов'язаних з введенням карантину або запровадження режиму воєнного стану в державі, викладення дисципліни може бути переведено у дистанційний формат з використанням Zoom Video Communications згідно «Регламенту організації освітнього процесу в дистанційному режимі» (затверджено наказом №7/148 від 21.08.2020 р.) та «Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі» (<https://osvita.kpi.ua/node/148>).

4. Дистанційне навчання: заняття проводяться в системі Zoom (Zoom), платформі дистанційного навчання "Сікорський" <https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=2923>, Кампус із застосуванням особистих портативних комп'ютерів студентів та засобів дистанційного навчання.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено кафедрою міжнародної економіки

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол № 12 від 14.06.2023)

Погоджено Методичною радою університету (протокол № 11 від 30.06.2023)

Перелік питань, що виносяться на екзамен

1. Охарактеризуйте різницю між балансовою, первісною та ліквідаційною вартістю основних засобів
2. Порівняйте переваги та недоліки прямолінійного та кумулятивного методу нарахування амортизації
3. Порівняйте переваги та недоліки прямолінійного та виробничого методу нарахування амортизації
4. Охарактеризуйте різницю фізичним та функціональним зносом основних засобів
5. Охарактеризуйте різницю між поняттями «фондовіддача» та «фондомісткість»
6. Надайте характеристику поняттю «рентабельність виробничих засобів»
7. Охарактеризуйте різницю між поняттями «роялті» та «паушальний платіж»
8. Приведіть структуру оборотних засобів у сфері виробництва
9. Приведіть структуру оборотних засобів у сфері обігу
10. Поясніть різницю між транспортним, технологічним та резервним запасами матеріальних ресурсів.
11. Надайте пояснення терміну «плинність персоналу»
12. Охарактеризуйте різницю між поняттями «виробіток» та «трудомісткість»
13. Означте різницю між основною та додатковою заробітною платою
14. Запропонуйте тарифну систему оплати праці для 2 робітників та 6 розрядів
15. Перерахуйте форми відрядної системи оплати праці
16. Поясніть різницю між формами та системами оплати праці
17. Охарактеризуйте різницю між відрядно-прогресивною та відрядно-регресивною формами
18. Опишіть структуру податків на заробітну плату
19. Опишіть відмінність за складом між собівартістю та ціною
20. Охарактеризуйте різницю між умовно-змінними та умовно-постійними витратами
21. Поясніть сутність «точки беззбитковості»
22. Поясніть параметричний метод розрахунку собівартості
23. Приведіть порядок розрахунку ціни на основі аналізу
24. Опишіть різницю між доходом та валовим прибутком
25. Опишіть типи виробництва
26. Надайте характеристику робочим місцям для різних типів виробництва
27. Приведіть структуру циклу створення і освоєння нової продукції
28. Приведіть варіанти переходу на випуск нових видів
29. Охарактеризуйте різницю між основними, допоміжними та обслуговуючими процесами
30. Охарактеризуйте заготівельну, обробну та складальну стадії
31. Опишіть відмінність між допоміжними та обслуговуючими процесами
32. Приведіть структуру виробничого циклу
33. Опишіть види руху предметів за операціями
34. Опишіть правила побудови сітьового графіка
35. Приведіть основні елементи сітьової моделі
36. Опишіть етапи побудови сітьової моделі
37. Приведіть методіку розрахунку сітьового графіка
38. Надайте характеристику критичного шляху сітьового графіка
39. Опишіть сутність оптимізації сітьових графіків
40. Приведіть основні критерії оптимізації сітьових графіків
41. Зазначте методи організації виробництва
42. Надайте характеристику потоковому виробництву
43. Приведіть класифікаційні ознаки поточкових ліній
44. Охарактеризуйте такт потокової лінії
45. Перерахуйте та охарактеризуйте плани підприємства
46. Надайте характеристику плануванню стратегічних змін
47. Окресліть необхідність та структуру бізнес-планування

Задача:

Підприємство придбало обладнання первісною вартістю 350000 грн. Загальний розрахунковий обсяг виробництва визначений підприємством складає 1700000 одиниць, при чому: 1-й рік – це 15%, 2-й рік – 25%, 3-й рік – 40%, 4-й рік – 20%. Ліквідаційна вартість обладнання за попередньою оцінкою може скласти 10000 грн. Очікуваний термін корисного використання 4 роки. Визначити амортизаційні відрахування за наступними методами: за прямолінійним методом; за виробничим методом; за методом зменшення залишкової вартості; за методом прискореного зменшення залишкової вартості; за кумулятивним методом. Скласти таблицю амортизаційних відрахувань.